

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
เกษตรกร อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายจรัล สุรพิมาน

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาคณะค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล เศรษฐบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ชัย พัฒนพงศา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ กุญิน ศรีมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร (2) ศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (3) ศึกษาถึงลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4) ศึกษาความพึงพอใจ (5) ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของเกษตรกร อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ (6) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ฮ่องสอน โดยเก็บข้อมูลเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งหมดจำนวน 86 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรเป็นเพศหญิงร้อยละ 55.8 เป็นเพศชายร้อยละ 44.2 โดยมีอายุเฉลี่ย 48 ปี ร้อยละ 82.6 เป็นผู้นำองค์กร และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 75.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 และร้อยละ 37.2 มีกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน 2 อย่าง มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 5,291.10 บาทต่อเดือน

เกษตรกรมีการตัดสินใจทำกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยตัวเอง อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 52.3 ในส่วนของบุคคลที่มีส่วน ช่วยในการช่วยตัดสินใจ คือตัวของเกษตรกรเอง ร้อยละ 90.7 และในด้านของหน่วยงานที่ เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจ คือหน่วยงานจากภาครัฐ ร้อยละ 55.8

ผลการศึกษาด้าน ความรู้ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.60 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับความรู้ดีมาก

ผลการศึกษาด้าน ลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.6 มีทั้งการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ เกษตรกรร้อยละ 80.2 มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคเหลือแล้วจึงจำหน่าย โดยมี วามตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรอยู่ในระดับ “มาก” การใช้จ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) มีการใช้จ่ายใช้สอยอยู่ในระดับ “มาก” การทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 76.7 มีการทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 80.2 มีรายได้พอใช้กับรายจ่าย การปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 93.0 มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัด การวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ เกษตรกรร้อยละ 86.0 มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว ทั้งนี้เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับดีมาก

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้านความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจดังนี้ (1) กิจกรรมการเกษตร (2) รายได้ในภาคการเกษตร (3) ความรู้ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

และ ผลการศึกษา ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 68.57 มีปัญหาในเรื่องของแหล่งน้ำ

การที่เกษตรกรในหมู่บ้าน จะดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และควรมีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

Independent Study Title	Lifestyle Regarding Sufficiency Economy Philosophy of Farmers Mae On District, Chiang Mai Province	
Author	Mr. Charan Suraphiman	
Degree	Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension	
Independent Study Advisory Committee		
	Assoc. Prof. Dr. Suraphol Sreshthaputra	Advisor
	Assoc. Prof. Dr. Narinchai Phatthanaphongsa	Co- Advisor
	Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Co- Advisor

Abstract

The objective of this research was to learn the Way of Life owing to the Self-sufficient Economy Philosophy for Farmers in the Mae-on District, Chiangmai province, Thailand, which was composed of 1) studying the personal information of the selected samples on both social and economic aspects, 2) studying the decision making on the way of life owing to the Self-sufficient Economy Philosophy for Farmers in the Mae-on District, 3) studying on the understandings and the comprehension of the self-sufficient economy life style as being practiced in daily life, 4) studying the way of living according to the Self-sufficient Economy Philosophy, 5) studying the satisfaction derived from such the life style, 6) studying the current problems and obstacles including giving recommendation and suggestion for the Life Style owing to the Self-sufficient Economy Philosophy for Farmers in the Mae-on District, Chiangmai province, Thailand.

The sample population for use in this research was composed of 86 farmers who had been trained in the Self-sufficient Economy Philosophy Training Course. The data collected from

the 86 farmers were analyzed statistically in order to find the values on percentage, average, maximum and minimum values, standard deviation (SD) value, and Correlation Coefficient .

According to the research, it was found that the farmers were 55.8% females, and 44.2% males with their average age of 48 years old. 82.6% of the population was consisted of the heads of organizations. 69.8% of the sample population finished the elementary education. The average family members were 3-4 persons or 53.5%. Amongst the sample population, 37.2% had two types of domestic agriculture activities. Approximately, each family had an average income of 5,291.10 Baht per month.

The studying on the decision making on the way of life owing to the Self-sufficient Economy Philosophy for Farmers in the Mae-on District, Chiangmai province, Thailand, revealed that 52.3% of the agriculture Farmers had an average level in the decision making of the Self-sufficient Economy Philosophy. 90.7% of the farmers had made their own decision. 55.8% of the government offices had supported the farmers' decisions.

The studying on the understandings and the comprehension of the self-sufficient economy life style made known that 90.60 % of the population had very well educated on the Self-sufficient Economy Philosophy.

The studying the way of living according to the Self-sufficient Economy Philosophy disclosed that 68.6% of the population had performed both the agricultural Farmers and the raising of livestock and farm animals. 80.2% of the farmers had an intention of self-consumption before selling the rest to the market. It was found that the recognition of the Self-sufficient Economy Philosophy was considered to be the very much level. While the spending and the expenses of the farmers seemed to be in the very much level or on the average. 76.7% of the farmers had done their accounting properly. 80.2% had an equal amount of earning and spending. 93.0% had taught their family members on saving and economy, whereby each of the family had planed their own spending each month. 86.0% had financial plan for their families. The studying the satisfaction derived from such the life style was found to be in the maximum level on the Self-sufficient Economy Philosophy.

The studying the current problems and obstacles including giving recommendation and suggestion for the Life Style owing to the Self-sufficient Economy Philosophy for Farmers in the Mae-on District, Chiangmai province, Thailand, it was found that the satisfaction of the farmers were depended on the following factors, 1) Agricultural activities, 2) agricultural incomes 3) the knowledge and experiences as well as the understanding on the Self-sufficient Economy Philosophy in the daily life style.

The studying on the current problems and existing obstacles, it was found that 68.57% of the farmers had serious problems on water resources. In summary, if the government wanted the agricultural cultivators in the Mae-on District, Chiangmai province, Thailand, too have true understanding about the Self-sufficient Economy Philosophy and wished to have the philosophy to have effects on their lives, the government should provide sufficient supplies of water resources' for the farmers of the Mae-on District, Chiangmai province.